

Justis- og politidepartementet
Innvandringsavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref: : 201007285

Vår ref: 10/2160-6/KJKL

Oslo, 06.09.2010

HØRING - ENDRINGER I UTLENDINGSFORSKRIFTEN - SLETNING AV FINGERAVTRYKK I UTLENDINGSREGISTERET

Utlendingsdirektoratet (UDI) viser til høringsbrev fra Justis- og politidepartementet av 9. juni i år med forslag til endringer i utlendingsforskriften § 18-4 om sletting av fingeravtrykk i utlendingsregisteret. Nedenfor følger direktoratets høringsuttalelse.

Generelt

UDI støtter i hovedsak foreslåtte endringene og presiseringene i regelverket. Både hensynet til gjenbruk av fingeravtrykk i straffesaker og hensynet til mest mulig sikker identifisering av utlendinger som oppholder seg i Norge taler for klare og enkelt anvendbare regler for sletting av registrerte fingeravtrykk.

Vi anser det som svært gunstig at de foreslåtte regelendringene muliggjør en langt større grad av automatiserte sletterutiner enn hva som er tilfellet i dag. Erfaring har vist at manuelle sletterutiner kan innebære at fingeravtrykk ikke slettes selv om vilkårene for dette er tilstede.

Videre er direktoratet enig i departementets forslag om å i større grad avstemme reglene for sletting av fingeravtrykk i utlendingsregisteret med reglene for sletting av fingeravtrykk i Eurodac. UDI stiller imidlertid spørsmålstegn ved forståelsen av slettekriteriet "*..dersom utlendingen oppnår statsborgerskap [...] i et annet land som deltar i Eurodac-samarbeidet*" (ny § 18-4 første og annet ledd). Det er uklart om det her vil være behandlingsansvarlig som må etablere rutiner for å innhente informasjon om registrerte utlendinger som oppnår statsborgerskap i andre Eurodac-stater, eller om det legges opp til at utlendingen selv må informere om oppnådd statsborgerskap. Dette kan gjøres ved at søker gir melding om dette til folkeregistreret som så endrer statsborgerskapet. UDI mener at de beste grunner taler for at aktivitetsplikten må tilligge utlendingen, selv om den relevante bestemmelsen i Eurodac-forordningen ikke avgjør dette entydig (jf Council Regulation No. 2725/2000 of 11 December 2000 art. 7).

§ 18-4 første ledd

UDI viser til at tilsvarende bestemmelse i tidligere utlendingsforskrift § 132 første ledd brukte begrepet "tvil om identiteten". Departementet foreslår nå at det i de saker der søkers identitet ikke er "dokumentert" skal avtrykket først slettes når det "framlegges dokumentasjon på identitet". Departementet bruker her to begrep som kan ha ulik mening. Ut fra drøftelsen i høringsbrevet legger UDI til grunn at departementet med begrepet "dokumentert" sikter til den helhetsvurdering av om identiteten er sannsynliggjort eller dokumentert som gjøres der det gis tillatelse, og som registreres i Utlendingsdatabasen (UDB) i tråd med UDIs rundskriv om vurdering mv. av identitet

i utlendingssaker 2010-146 (ID-rundskrivet). Bruk av begrepet "framlegges dokumentasjon" kan forstås som om det dreier seg om bare å framlegge identitetsdokumenter. UDI understreker at å framlegge identitetsdokumenter i seg selv en del tilfelle ikke vil være nok til at utlendingsmyndighetene anser at søkers identitet er dokumentert i ID-rundskrivets forstand. Ut fra drøftelsene i høringsbrevet legger imidlertid UDI til grunn at departementet foreslår å knytte slettingen av fingeravtrykk til registreringen i UDB av om identiteten er dokumentert. For å få samsvar mellom ordlyden i forskriften og det departementet har uttrykt å mene igjennom høringsbrevet kan en løsning kan være å endre formuleringen "*framlegges dokumentasjon på identitet*" til "*framlegges dokumentasjon på identitet som har den nødvendige notoritet*".

UDI mener det bør være avgjørende hvorvidt identiteten er merket som "dokumentert" i UDB. Dette vil være nødvendig for å få til en automatisert uthenting av saker hvor fingeravtrykk kan slettes. En slik løsning, sammenholdt med tilfeller hvor en person innvilges statsborgerskap i Norge eller andre EU-land, vil således føre til at det kan lages enkle regler for uthenting av saker hvor fingeravtrykk skal slettes i innvilgede saker.

§ 18 annet ledd

Høringsbrevet presiserer i liten grad i hvilke tilfelle det kan tas fingeravtrykk fordi det ikke er klart om vedkommende har forlatt landet. I og med at UDI kan gi nærmere retningslinjer for når fingeravtrykk etter første og andre ledd skal slettes, anser UDI heller ikke i utgangspunktet at det er nødvendig å presisere dette ytterligere i selve forskriften. Dette kan også gjøre bestemmelsen unødig lang og mindre fleksibel.

UDI vil imidlertid peke på at i forhold til ved innvilgelse er det mer komplisert å lage automatiserte løsninger for sletting i de tilfeller det foreligger et avslag på søknad om oppholdstillatelse. Et problem som kan oppstå i forbindelse med automatiserte løsninger er i forbindelse med når tidsfristen på 5 år skal gjelde fra. I bestemmelsen heter det at den skal løpe fra avslagsvedtaket er "iverksatt". I UDB kan man registrere et vedtak "effektuert". Det er imidlertid litt ulik registrering av effektueringer. Det kreves således en gjennomgang av effektueringsrutinene for å sikre at det samsvarer med når vedtaket iverksettes.

Endelig frist for sletting av fingeravtrykk

Vi syns det er positivt at det legges opp til endelig frist for sletting av fingeravtrykk etter 10 år. Dette vil i utgangspunktet gjøre det lettere å fange opp saker i en automatisk uthenting av saker for sletting. Det er imidlertid problematisk å lage automatiserte løsninger som fanger opp de situasjoner hvor det er snakk om tilfelle hvor det allikevel ikke skal slettes "grunnet nasjonale interesser". Dette registreres ikke i UDB i dag, og det bør det heller ikke gjøre siden dette er snakk om meget sensitiv informasjon som ikke bør være tilgjengelig for alle som har tilgang til sakene i Datasystemet for utlendings- og flyktningesaker (DUF).

Økonomiske og administrative konsekvenser

Vi viser til at det i høringsbrevet antas at forslaget ikke vil ha slike konsekvenser av betydning. UDI slutter seg i utgangspunktet til dette da departementets forslag i hovedtrekk innebærer at sletting av fingeravtrykk i Utlendingsregisteret skal basere seg på uttrekk fra UDB på personer som enten har fått innvilget norsk statsborgerskap eller det er registrert at vedkommende har dokumentert sin identitet. Slike uttrekk vil være basert på opplysninger som forholdsvis enkelt kan hentes ut fra UDB, og vil i liten grad kreve en manuell gjennomgang av saker. UDI anser at det i en del tilfelle vil lette utlendingsmyndighetenes arbeid med å avklare utlendingens identitet ved at grensen settes ved dokumentert identitet eller innvilget statsborgerskap etter forskriftens §

18 første ledd, og fingeravtrykk ikke slettes etter § 18 andre ledd der søker har unndratt seg effektivering av et negativt vedtak.

UDI vil imidlertid peke på at det vil kreve en del ressurser på å få på plass en løsning med automatisk uthenting av saker hvor fingeravtrykk kan slettes. Som vist overfor er det en del sider ved bestemmelsen som fortsatt vanskeliggjør en slik automatisk uthenting. Vi mener det derfor bør settes av ressurser for en nærmere gjennomgang av hvordan dette på en best mulig måte kan løses, og få utviklet løsninger som gjør slettingen langt mer automatisert i enn den er i dag. Regelendringene vil således få økonomiske og administrative konsekvenser fordi de medfører et behov for systemtilpasninger. UDI anser at det kan være aktuelt å vurdere denne type økte kostnader i forbindelse med direktoratets arbeid med overtakelsen av behandlingsansvaret for utlendingsregisteret.

Med hilsen

Ida Børresen
direktør

Gry Aalde
avdelingsdirektør